

Sagsnr.
2020 - 12655

Doknr.
394883

Dato
24-03-2021

Forslag til udmøntning af stimuli til oplevelsesindustrien gennem kommunernes og regionernes indsatser for ældre og udsatte borgere, herunder mennesker med handicap

Baggrund

Med Aftale om finansloven for 2021 har regeringen sammen med Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet afsat i alt 750 mio. kr. i 2021 til at understøtte virksomheder og aktører inden for oplevelsesindustrien, der har oplevet nedgang i deres omsætning under COVID-19, og samtidig bidrage til, at ældre og udsatte borgere, herunder personer med handicap, der særligt oplever ensomhed som følge af isolation under COVID-19, kan gøre brug af kultur- og oplevelsesaktiviteter. En tredjedel af disse midler, 250 mio. kr., forankres i kommunerne og udmøntes gennem aktiviteter på social- og ældreområdet, sådan at støtten kommer bredt ud til gavn for borgere, lokale tilbud og virksomheder.

Det fremgår også af aftalen at, "De konkrete initiativer skal træde i kraft parallelt med udbetalingen af de resterende indefrosne feriemidler og under hensyn til udviklingen i COVID-19- pandemien og i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens retningslinjer."

Udbetalingen af de resterende indefrosne feriemidler finder sted fra marts 2021¹

Forslag til overordnet udmøntning

250 af de i alt 750 mio. kr. afsat til at støtte oplevelsesindustrien målrettes ældre og udsatte borgere, herunder personer med handicap. 171,7 mio. kr. udmøntes til kommunerne, 70,2 mio. kr. udmøntes til private leverandører af tilbud til målgruppen, og 8,1 mio. kr. udmøntes til regionerne.

Borgere visiteret til tilbud efter serviceloven kan få ophold på hhv. kommunale, regionale og private/selvejende tilbud. Kommunerne kan dog udelukkende udmønte midler til de omfattede aktiviteter i egne tilbud og dermed ikke i private/selvejende og regionale tilbud. For at sikre, at alle borger i målgruppen får gavn af midlerne, udmøntes midlerne til hhv. kommuner, regioner og private/selvejende tilbud.

Den relative fordeling af midler til hhv. kommuner, regioner og private tilbudsleverandører er opgjort ud fra antallet af pladser i tilbud efter serviceloven, der fremgår af Tilbudsportalen (på nær plejefamilier og ambulante og dagbehandlingstilbud til stofmisbrugere), botilbudslignende tilbud efter almenboligloven, som fremgår af Tilbudsportalen, friplejeboliger, som fremgår af Tilbudsportalen og plejehjem, plejecentre og friplejeboliger, der fremgår af Plejehjemsoversigten. Tilbudsportalen rummer alle tilbud omfattet af

¹ <https://bm.dk/nyheder-presse/pressemeddelelser/2020/12/til-marts-kan-man-bestille-de-sidste-indefrosne-feriepenge/>

socialtilsynet på både børne- og voksenområdet og Plejehjemsoversigten rummer alle plejehjem, plejecentre og friplejeboliger på ældreområdet.

Udmøntning til kommunerne

For kommunerne udmøntes midlerne via bloktilskudsaktstykket ved kommunernes midtvejsregulering. Udbetaling af midlerne til kommunerne vil finde sted i oktober, men kommunerne har likviditet til at påbegynde indsatsen parallelt med udbetalingerne af de indefrosne feriepenge. Med udmøntning via bloktilskudsaktstykket fordeles pengene efter indbyggertal samtidig med, at der er mulighed for at hæve servicerammen, hvilket er nødvendigt for, at kommunerne kan anvende deres likviditetsforøgelse. Dette vil ske ifm. bloktilskudsaktstykket, som udmønter aftalen om kommunernes økonomi for 2022.

Udmøntning til regionerne

For regionerne udmøntes pengene ved et særtilskud og fordeles efter antal pladser i de ovennævnte tilbud i regionen. Det vurderes at være den mest fair fordeling, eftersom antallet og størrelsen af tilbud til målgruppen varierer mellem regionerne relativt til indbyggertallet.

Udmøntning til private/selvejende tilbud

Da kommunerne ikke kan give tilskud til aktiviteter i tilbud drevet af private leverandører, udmelder og udmønter Socialstyrelsen en ansøgningspulje, som private leverandører af de ovennævnte tilbud til udsatte og ældre samt personer med handicap kan søge.

Puljen fordeles efter antal tilbudspladser til de tilbud, som ansøger. Der udarbejdes et skema med kategorier inden for oplevelsesindustrien, som tilbuddene skal udfylde, for at det kan vurderes, hvad pengene bruges til, og hvilke aktører i oplevelsesindustrien, der får glæde af pengene. For at minimere de administrative opgaver for både tilbud og for Socialstyrelsen, fastsætter Socialstyrelsen krav til samarbejde mellem tilbud i forbindelse med ansøgning, eksempelvis ved at tilbud med samme ejer eller leverandør skal ansøge samlet. På den måde vil små tilbud kunne dele ressourcer i forhold til ansøgning, planlægning og afholdelse af aktiviteter. Der vil kunne søges til flere forskellige aktiviteter, sådan at der stadig kan afholdes særskilte, forskellige aktiviteter, hvis det ønskes.

Anvendelse i 2021

Pengene kan anvendes i 2021. På den måde sikres det, at kommunerne, regionerne og de private/selvejende tilbud har mulighed for at udmønte alle pengene inden for perioden under hensyn til de begrænsninger, som COVID-19 pandemien og de medfølgende restriktioner udgør for målgruppen.

Udmøntning af midlerne til kommunerne

Kommunerne er ansvarlige for udmøntningen af midlerne, som gives gennem bloktilskuddet, herunder for at pengene når ud til oplevelsesindustrien og kommer udsatte og ældre til gavn. Kommunerne skal fungere som bindeled mellem på den ene side lokale aktører i oplevelsesindustrien og på den anden side kommunale tilbud til ældre og udsatte borgere i kommunen.

Kommunerne kan udelukkende anvende midlerne til aktiviteter i kommunernes egne tilbud efter serviceloven, der fremgår af Tilbudsportalen (på nær plejefamilier og ambulante og dagbehandlingstilbud til stofmisbrugere), botilbudslignende tilbud efter almenboligloven og friplejeboliger, som fremgår af Tilbudsportalen samt i egne plejehjem, plejecentre og friplejeboliger, som fremgår af Plejehjemsoversigten. Plejefamilier og ambulante og dagbehandlingstilbud til stofmisbrugere er ikke omfattet, da målgruppen vurderes at have mere glæde af betalte oplevelser og derfor skal nås via oplevelsesaktiviteter arrangeret af civilsamfundsorganisationerne. Jf. forslag til

udmøntning på civilsamfundsområdet vurderes de foreslåede organisationer at dække de to målgrupper.

Pengene kan således kun komme borgere til gavn, som er visiteret til et bo- eller dagtilbud i kommunen. De borgere i målgruppen, som ikke er visiteret til et bo- eller dagtilbud vil således skulle nås via de midler, som er afsat til udmøntning via civilsamfundet.

Det bemærkes, at der må formodes at være overlap mellem de målgrupper, som ikke er visiteret til kommunale bo- og dagtilbud og målgruppen for betalte oplevelser i oplevelsesindustrien gennem civilsamfundets indsatser, jf. særskilt model herfor. Det gælder fx sårbare familier, mennesker med handicap med hjælpeordninger, udsatte ældre i eget hjem, udsatte voksne, der alene benytter uvisiterede væresteder mv.

Rammer for kommunernes konkrete udmøntning

Inden for serviceloven og kommunalfuldmagtens rammer beslutter kommunerne selv, hvordan de konkret udmønter midlerne og til hvilke aktører og aktiviteter, så de på bedste vis matcher de lokale forhold. Kommunerne er selv ansvarlige for at sikre, at de har hjemmel til de igangsatte aktiviteter. På den måde understøttes det, at pengene kan udmøntes til forskellige aktører og til forskellige typer af arrangementer og oplevelser, og at de samarbejder, som skabes mellem oplevelsesindustriens aktører og kommuner, kan danne grundlag for evt. blivende partnerskaber og aktiviteter, som også efter COVID-19 kan komme både borgere og oplevelsesindustri til gavn.

For at kunne arrangere aktiviteter med større oplevelsesaktører eller lette planlægningen af aktiviteter kan kommunerne og de enkelte tilbud samarbejde med hinanden om at arrangere aktiviteter. Ligeledes kan der samarbejdes med regionale og private tilbud.

Som led heri kan kommunerne gå i dialog med relevante aktører. Dels aktører, der er i kontakt med de forskellige grupper af udsatte borgere og ældre som eksempelvis frivillige organisationer, sociale boligorganisationer, ældreråd, udsatteråd, handicapråd og lignende. Og dels aktører, der har kontakt til den lokale oplevelsesindustri som eksempelvis erhvervsråd og kultur- og handelsforeninger.

Kommunerne kan samarbejde med foreningslivet i kraft af deres sædvanlige § 18-samarbejder, men kan ikke udbetale midlerne afsat til stimuli af oplevelsesindustrien til civilsamfundet. Formålet kan fx være sammen med lokale frivillige foreninger og organisationer at sikre, at målgrupper, der kan have gavn af aktiviteter i oplevelsesindustrien, men som ikke er omfattet af de kommunale aktiviteter, i fællesskab nås og får tilbud herom via civilsamfundet.

Målgruppen af ældre, udsatte borgere og borgere med handicap er bred og vil kunne deltage i aktiviteter på forskellige præmisser. Nogle vil kunne gøre brug af kultur- og oplevelsestilbud ude i samfundet, mens deltagelsen for andre vil kræve, at tilbuddet kommer til dem på eksempelvis et botilbud eller plejehjem. En del af midlerne vil derfor også kunne anvendes til at sikre, at borgerne har mulighed for at deltage i aktiviteterne eksempelvis i form af transport, ledsagelse m.v., ligesom en del af midlerne vil kunne anvendes til at sikre ressourcer til at afholde aktiviteterne, eksempelvis ved udflugter eller arrangementer på tilbud, hvor afholdelsen kræver ekstra medarbejdere. Aktiviteterne skal tilrettelægges under hensyn til udviklingen i COVID-19-pandemien og i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens retningslinjer.

Regionernes udmøntning af midlerne

Regionerne kan udmønte midlerne til at arrangere aktiviteter i egne bo- og dagtilbud til målgruppen af udsatte voksne, udsatte børn og deres familier og personer med handicap efter samme principper og rammer som kommunerne.

Private tilbuds udmøntning af midlerne

Socialstyrelsen udmelder og udmønster en ansøgningspulje, som bo- og dagtilbud til udsatte voksne, udsatte børn og deres familier, personer med handicap og ældre drevet af private leverandører kan søge. Der kan søges om midler til samme typer af aktiviteter, som kommuner og regioner kan arrangere, jf. nedenstående idekatalog.

Socialstyrelsen fastsætter nærmere krav til afrapportering for ansøgernes udmøntning af midlerne, jf. nedenstående afsnit om opfølgning.

Aktiviteter

KL har udarbejdet nedenstående idekatalog med forslag til typer af aktiviteter, som midlerne vil kunne anvendes til. Det foreslås, at de fire partnerskaber på social- og ældreområdet bidrager til idekataloget, som formidles til kommuner, regioner og private/selvejende tilbud.

- Kulturaktiviteter og oplevelser, der finder sted på tilbuddet, som fx teaterforestillinger, koncerter og foredrag.
- Ture med betalt entre til kultur- og fritidsinstitutioner i lokalområdet, som fx museer, spillesteder, kulturhuse, biografer og lign.
- Madfællesskaber og fællesspisningsaktiviteter enten ved udflugter til lokale restauranter eller ved invitation af fx lokale pop-op restauranter med fokus på lokale specialiteter el. lign.
- Ferieaktiviteter og udendørsaktiviteter til at understøtte turisterhvervene i form af fx tilskud til institutionsovernatning på campingpladser, hoteller el. lign.

Opfølgning

KL gennemfører i begyndelsen af 2022 en overordnet samlet opfølgning for de 98 kommuner, der beskriver kommunernes udmøntning, herunder hvilke typer af aktører i oplevelsesindustrien, der har været samarbejde med, hvilke typer af aktiviteter, der er gennemført, og hvilke målgrupper, der har fået gavn af midlerne. Derved følges op på, om midlerne er udmøntet til formålet uden, at kommunerne bebyrdes med en administrativt tung opfølgning metode.

Danske Regioner gennemfører en tilsvarende opfølgning for regionernes udmøntning. Socialstyrelsen gennemfører en opfølgning for midlerne udmøntet i private og selvejende tilbud indeholdende regnskabsaflæggelse og angivelse af, at de ved ansøgning angivne aktiviteter er afholdt i samarbejde med de tiltænkte aktører i oplevelsesindustrien.